

Inhoud

thema 1

tegenstellingen

bladzijde 4

thema 2

sport

bladzijde 12

thema 3

mode

bladzijde 20

thema 4

verandering

bladzijde 28

thema 5

aarde

bladzijde 36

thema 6

lichaamstaal

bladzijde 44

thema 7

boeken

bladzijde 52

thema 8

geld

bladzijde 60

les 1a

afkomstig

Waar je vandaan komt.
Die man is afkomstig uit Frankrijk.

het bordes

Een hoge stoep met trappen voor een deftig gebouw.

de bruid

De vrouw die gaat trouwen.

de bruidegom

De man die gaat trouwen.

het bruidspaar

De twee mensen die gaan trouwen.

goedkeuren

Iets of iemand goedvinden of goed genoeg vinden.

de kuit

De achterkant van je been, tussen je knie en je voet.

de sleep

Een stuk stof aan de achterkant van een trouwjurk.

de sluier

Een witte, doorzichtige doek die een bruid op haar hoofd draagt.

verheugd

Blij.

het bruidspaar

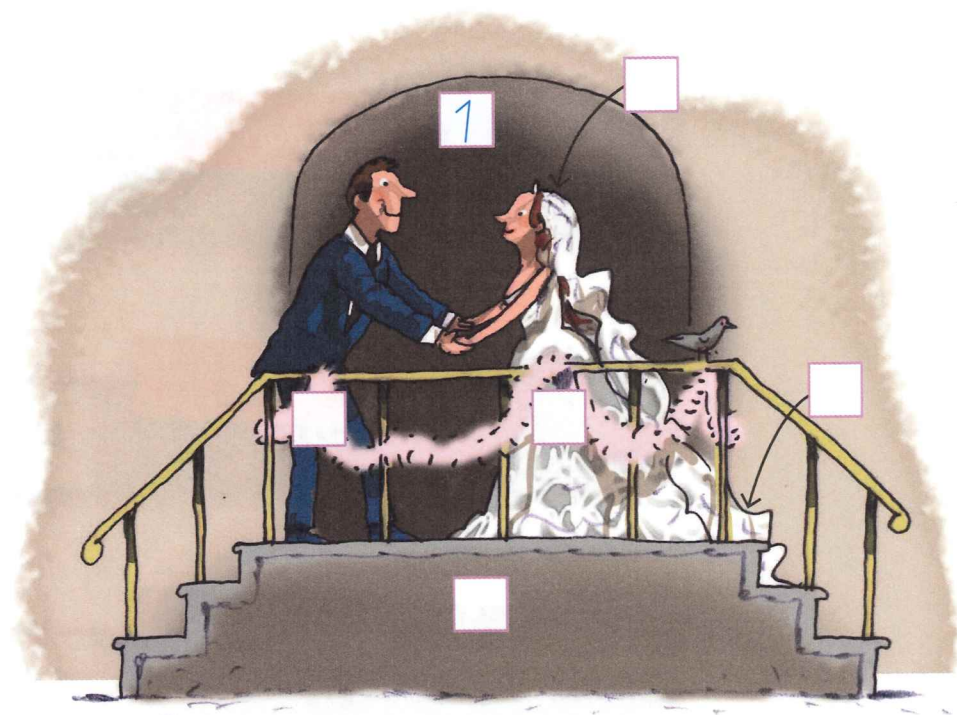
trouwen

de bruidegom de bruid

1 Kijk naar de afbeelding. Schrijf het goede cijfer in het hokje.

Kies uit: 1 het bruidspaar 2 de bruid 3 de bruidegom

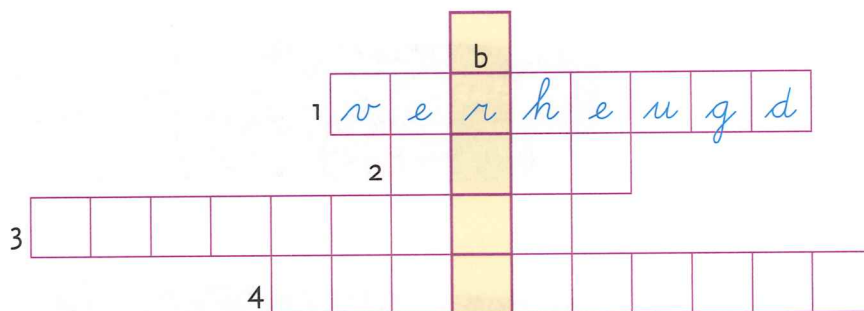
4 de sluier 5 de sleep 6 het bordes

2 a Vul de puzzel in.

Kies uit: afkomstig kuit goedkeuren verheugd

- 1 Ik ben erg blij, ik ben
- 2 De achterkant van mijn onderbeen heet
- 3 Ik woon in Nederland en ben ook uit Nederland
- 4 Iets goedvinden, is iets

b De letters in de gele rij vormen samen: _____

3 Welke zin hoort bij welke afbeelding? Schrijf het goede cijfer op.

Ik ben nieuw in de klas. Ik kijk eerst maar eens even om me heen.

De school is vannacht afgebrand. Ik ben heel erg verbaasd.

Ik moet straks een spreekbeurt houden. Ik heb helemaal geen zin om naar school te gaan.

Ik sta opeens recht tegenover die grote hond.

3 Met lood in de schoenen.

Oog in oog staan met.

Met stomheid geslagen.

De kat uit de boom kijken.

4 Welk woord past op de lege plek? Vul in.

Kies uit: chic eenvoudig valt romantisch
liefde op het eerste gezicht limousine

Helena is een beroemde filmster.

Ze gaat naar een feest in een limousine met chauffeur.

Helena's jurk is erg duur en _____.

Het pak van de chauffeur is heel goedkoop en _____.

Toch _____ Helena op de chauffeur.

Ook voor hem is het _____.

Is dit geen _____ verhaal?

vrij spel

Uit welke plaats in welk land zijn je vader en je moeder afkomstig?

Schrijf het op en vertel het de andere kinderen in je groepje.

vader: _____

moeder: _____

chic

Deftig en duur. De dame draagt een chique jurk.

de kat uit de boom kijken

Eerst rustig kijken wat er gaat gebeuren.

eenvoudig

Gewoon; niet deftig en duur. De dame draagt een eenvoudige jurk.

liefde op het eerste gezicht

Als je iemand ziet en je wordt meteen verliefd.

de limousine

Een grote, deftige auto.

met lood in de schoenen

Heel langzaam, omdat je ergens erg tegenop ziet.

met stomheid geslagen

Als je zo verbaasd bent dat je niet weet wat je moet zeggen.

oog in oog staan met

Vlak bij en tegenover iemand staan.

romantisch

Zo mooi en liefdevol dat het bijna niet echt lijkt. Ik kijk naar een romantische film.

vallen op iemand

Verliefd worden op iemand.

chic	eenvoudig
deftig	gewoon

les 2a

het concert

Muziek die gespeeld wordt voor een publiek.

de draak met iemand steken

Grappjes over iemand maken.

opgaan in

Zo met iets bezig zijn, dat je alles om je heen vergeet.

de opluchting

Je voelt opluchting als iets naars voorbij is.

opmaken uit

Iets begrijpen doordat je iets ziet of hoort.

de scheldnaam

Een lelijke naam die je aan iemand geeft.

de schuilnaam

Een naam die je gebruikt, als je niet wilt dat je echte naam bekend wordt.

de troetelnaam

Een lieve naam die je gebruikt voor iemand van wie je houdt.

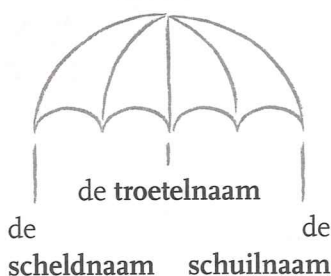
zich opdringen

Steeds willen praten met iemand die daar geen zin in heeft.

zich verzoenen

Je vindt iets niet leuk, maar het moet maar.

de naam

1 a Welke zin hoort bij welk woord? Trek een lijn.

Hé Vuurtoren!
Wanneer spring je eens op groen?

1

Ach Scheetje, wat ben je toch lief.

2

Op de computer heet ik 'Pony_4-ever-01'.

3

troetelnaam

scheldnaam

schuilnaam

b Op welke afbeelding wordt de draak met iemand gestoken?

1 ☐ 2 ☐ 3 ☐

c Uit afbeelding 3 kun je afleiden welke hobby het meisje heeft.

2 Welk woord past op de lege plek? Schrijf het goede cijfer op.

Kies uit: 1 concert 2 dringt zich vaak aan mij op
3 ging er helemaal in op 4 opluchting 5 verzoende

2 Mijn buurvrouw ...

Van de week kwam ze aanzetten met twee kaartjes voor een klassiek ...

Ik wilde niet mee, maar ze bleef maar zeuren. Dus ... ik me met mijn lot en ging met haar mee.

Mijn buurvrouw genoot van de muziek, ze ...

Ik verveelde me rot. Het was een enorme ... toen het concert eindelijk was afgelopen!

- 3 a Kleur de woorden die bij elkaar horen.
Gebruik vier verschillende kleurpotloden.

Ik vind het ook. roerloos

Ik maak grappen over hem.

Ik doe het heel snel. overladen met

bijvallen

de draak steken met

in een mum van tijd

Ik sta helemaal stil. Ik krijg veel cadeautjes.

- b Onderstreep hierboven de woorden die **letterlijk** gebruikt worden. Omcirkel de woorden die **figuurlijk** gebruikt worden.

- 4 Welke zin hoort bij welk woord? Trek een lijn.

Het ziet er kalm en rustig uit. •

Het ene antwoord is goed en het andere ook. •

Ook al regent het, we gaan in ieder geval naar de speeltuin. •

Ik kijk naar een schilderij met schaatsers en een molen. •

• eveneens

• hoe dan ook

• het tafereel

• vredig

Lees de uitdrukkingen hieronder.
Je weet wat ze figuurlijk betekenen.
Kies een uitdrukking en vertel een verhaaltje aan je buur waarin je de uitdrukking letterlijk gebruikt.

Met lood in de schoenen.

De kat uit de boom kijken.

De draak met iemand steken.

bijvallen

Zeggen dat je iets ook vindt; dat je het met iemand eens bent.

eveneens

Ook.

figuurlijk

Als je iets anders bedoelt dan je eigenlijk zegt. Hij schrikt zich een hoedje.

hoe dan ook

In ieder geval.

in een mum van tijd

Heel vlug.

letterlijk

Als je precies bedoelt wat je zegt. Van die muziek krijg ik letterlijk kippenvel.

overladen met

Iemand heel veel van iets geven. Mo werd door zijn tante overladen met snoep.

roerloos

Helemaal stil.

het tafereel

Een mooie voorstelling om naar te kijken, op een schilderij of in het echt.

vredig

Kalm en rustig. Het dorpje ziet er vredig uit.

figuurlijk	letterlijk
je bedoelt iets anders dan je zegt	je bedoelt precies wat je zegt

les 3a

gemeenschappelijk

Als je iets samen deelt en gebruikt.

het hoog in de bol hebben

Jezelf erg goed vinden.

iets terecht vinden

Je vindt dat iets een goede reden heeft of juist is.

in vergelijking met

Als je iets vergelijkt met iets anders.

je naam eer aandoen

Doen of zijn wat bij je naam past.

je neus ergens voor ophalen

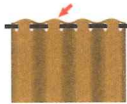
Iets niet goed genoeg vinden.

kreukvrij

Als een stof helemaal glad is, zonder kreukels.

de plooi

Een rimpel in een stuk stof.

de strijkbout

Het apparaat waarmee je strijkt.

het strijkgoed

Wat gestreken moet worden.

de strijkplank

Een soort tafel speciaal gemaakt om op te strijken.

het strijkgoed

de strijkbout

strijken

kreukvrij

de strijkplank

1 Kijk naar de afbeelding. Schrijf het goede cijfer in het hokje.

Kies uit: 1 de plooi 2 de strijkbout 3 de strijkplank

4 kreukvrij

5 het strijkgoed

2 Welk woord past op de lege plek? Schrijf het goede cijfer op.

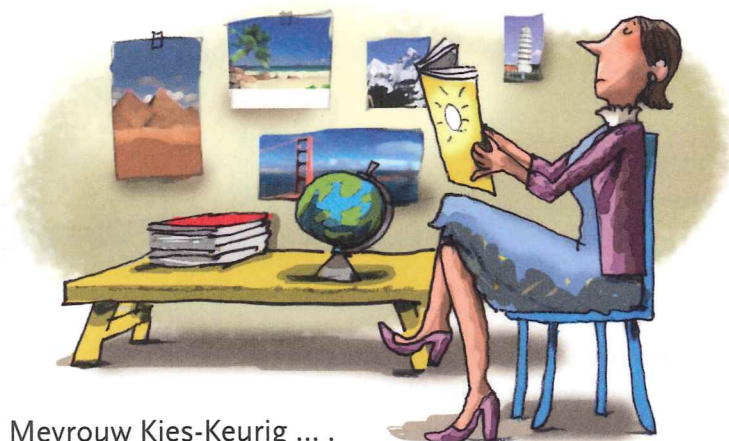
Kies uit: 1 gemeenschappelijke 2 haalt haar neus op

3 doet haar naam eer aan

4 hoog in mijn bol

5 vergelijking met

6 terecht

3 Mevrouw Kies-Keurig ...

Ze wil op vakantie, maar ... voor een camping.

'In ... een hotel is een camping veel te gewoon voor mij,' zegt ze.

'Ik heb geen zin om een ... douche te gebruiken.'

'Sommige mensen vinden dat ik het ... heb.'

'Maar die mening vind ik niet ...'

3 Welke zin hoort bij welke afbeelding? Schrijf het goede cijfer op.

- 1 'Ik zet de kast in elkaar aan de hand van het voorbeeld.'
- 2 'Omdat ik een abonnement heb, komt de krant elke dag in mijn bus.'
- 3 'Dat programma vind ik kostelijk.'
- 4 'In mijn kamer hangt een levensgroot portret.'

4 a Vul de woordkast in. Schrijf het goede cijfer op de juiste plek.

geschikt	ongeschikt
1	

- 1 Mijn voorstel is om deze opdracht te maken aan de hand van de uitleg.
- 2 In mijn bloes zitten een vlek en een vouw.
Mijn voorstel is om hem aan te doen naar het feest.
- 3 Ik ben geïnteresseerd in ridders.
Mijn voorstel is om naar een kasteel te gaan.
- 4 De school is net begonnen.
Mijn voorstel is om naar huis te gaan.

b Bedenk zelf een voorstel dat geschikt is.
En een voorstel dat ongeschikt is.

vrij spel

Je buur en jij zitten in dezelfde klas: dat heb je gemeenschappelijk.
Bedenk nog meer dingen die je gemeenschappelijk hebt.
Bedenk ook dingen die je niet gemeenschappelijk hebt.
Praat erover.

aan de hand van

Volgens. Ik maak de tekening aan de hand van het voorbeeld.

het abonnement

Je betaalt om elke dag de krant te krijgen.

geïnteresseerd zijn in

Veel van iets willen weten. Thomas is erg geïnteresseerd in dino's.

geschikt

Je kunt het goed gebruiken voor iets. Die kast is geschikt voor boeken.

kostelijk

Erg goed en leuk; je moet erom lachen. Het toneelstuk was kostelijk.

levensgroot

Heel erg groot.

ongeschikt

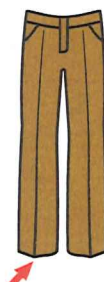
Je kunt het niet gebruiken voor iets. Die bal is ongeschikt voor voetbal.

het voorstel

Een plan of idee. Hij doet het voorstel om morgen naar de speeltuin te gaan.

de vouw

Een plooï in een stuk stof.

geschikt	ongeschikt
goed te gebruiken	niet goed te gebruiken

Oefenspellen

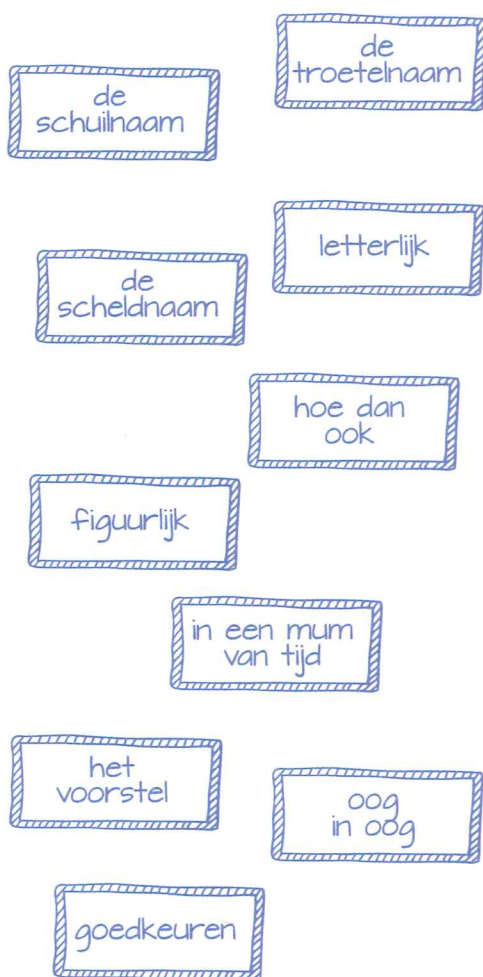
Dit heb je nodig:

- pen
- papier
- potlood
- zandloper of stopwatch

Woordkaartjes

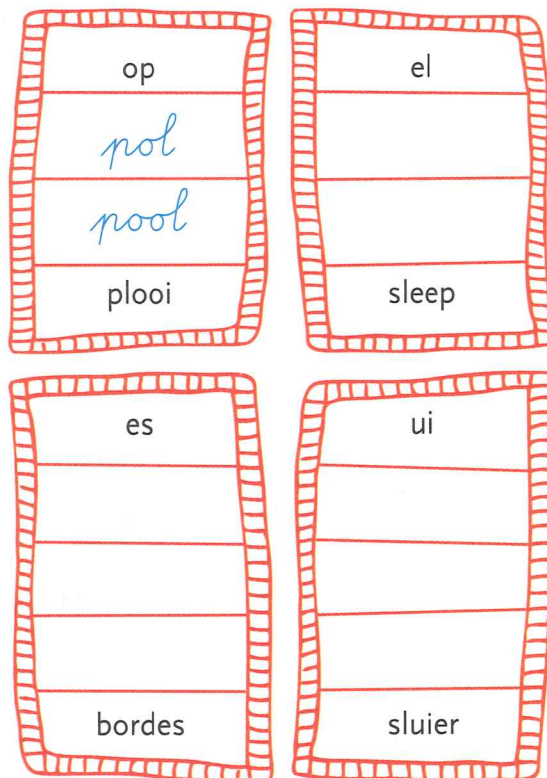
Schrijf samen een verhaal.
De één kiest een woordkaartje en schrijft een zin met dit woord.
Daarna kiest de ander een woordkaartje en maakt met dit woord de volgende zin van het verhaal.
Ga net zolang door tot de woordkaartjes op zijn.

Een letter erbij

Doe steeds een letter erbij en maak daarmee een nieuw woord.
Je moet uitkomen bij het onderste woord.

Tip: de letters mogen van plaats wisselen.

Teken het woord

Kies een woord uit dit thema.
Teken het woord binnen een minuut.
De ander moet raden wat je tekent.
Ben je met vier kinderen of meer?
Maak dan twee teams.

Strijktest

Beantwoord de vragen. Tel je punten op.

Ben jij verheugd als je een strijkplank ziet?

- ☐ ja 1 punt
- ☐ nee 0 punten

Is het voor jou een opluchting als de strijkplank kapot is?

- ☐ ja 0 punten
- ☐ nee 1 punt

Ligt er bij jou vaak een levensgrote stapel strijkgoed te wachten om gestreken te worden?

- ☐ ja 0 punten
- ☐ nee 1 punt

Is jouw strijkgoed in een mum van tijd kreukvrij?

- ☐ ja 1 punt
- ☐ nee 0 punten

Uitslag

Heb je 0-2 punten gescoord? Dan ben je ongeschikt om te strijken.

Heb je 3-4 punten gescoord? Dan ben je geschikt om te strijken.

Piepspel

Eén kind kiest een woord uit dit thema en maakt een zin met dat woord.

Maar in plaats van het woord te zeggen, zegt het kind: 'piép'.

De andere kinderen krijgen één kans om (samen) het woord te raden.

Lukt dat? Dan hebben ze een punt.

Dan is het volgende kind aan de beurt.

Wie heeft het eerst vijf punten?

*Het bruidspaar
rijdt naar de bruiloft in
een 'piép'.*

limousine

Romantisch gedicht

Schrijf samen een romantisch gedicht van minstens zes regels.

Gebruik in elke regel minstens één woord uit dit thema.

De eerste twee regels krijg je alvast:

*Ik zag je, het was liefde op het eerste gezicht.
Daarom ging ik zitten en schreef dit gedicht.*

les 1a

de **bidon**

De drinkfles van een wielrenner.

de **concurrent**

Iemand die hetzelfde wil als jij en die beter probeert te zijn dan jij.

het wordt hem zwart voor de ogen

Even niets zien, omdat je (bijna) flauwvalt.

de **hongerklop**

Als je opeens erge honger krijgt en slap wordt.

in het vizier krijgen

Iets of iemand beginnen te zien.

de **meet**

Bij deze streep eindigt de wedstrijd.

het **parkoers**

De weg die de deelnemers tijdens een wedstrijd moeten volgen.

de **proviand**

Het eten of drinken voor onderweg.

het **tricot**

De trui van een wielrenner.

de **yeldrit**

Een fietswedstrijd waarbij je niet op straat rijdt, maar op gras en door de modder.

de veldrit

wielrennen

de meet

het parkoers

- 1 a Kleur het tricot van de wielrenner die eet blauw.
Kleur het tricot van de wielrenner die drinkt rood.
Teken de proviand en de bidon op de goede plaats.

- b Teken een parkoers voor de veldrit op de kaart.
Tip: vergeet de meet niet!

- 2 a Welk woord past op de lege plek? Vul in.

Kies uit:

concurrent

hongerklop

krijgt ... in het vizier

wordt het ... zwart voor de ogen

Twan is wielrenner. Hij doet mee aan een wedstrijd in de bergen.

Zijn grootste concurrent ligt een eind voor.

Twan _____ hem

_____ en begint hem in te halen.

Maar dan _____ hem ineens

_____.

Hij heeft te weinig gegeten. Nu heeft hij een

_____. Snel eet Twan een reep.

- b Maak het verhaal af. Wint Twan de wedstrijd of niet?

3 a Vul de woordkast in. Schrijf het goede cijfer op de juiste plek.

naar adem snakken	op adem komen
_____	1 _____

- 1 Toen ik even stilstond om uit te rusten, flitsten de andere schaatsers me voorbij.
- 2 De hardloper hijgt en is rood aangelopen.
- 3 Nadat ik een tijd op kop had gereden, sloot ik achter aan zodat ik even kon bijkomen.
- 4 Op het laatste stuk van de klim had ik geen lucht meer en viel ik helemaal stil.

b Bedenk zelf nog twee zinnen die bij de woordkast passen. Schrijf op.

4 Welke zin hoort bij welke afbeelding? Vul de letter in.

- a FC Beukderin speelt tegen VV Balopdak. Al meteen verknoeit de spits van Balopdak een grote kans.
- b De trainer van Beukderin neemt een kop koffie uit de thermosfles.
- c Dan krijgt de spits van Beukderin een bal hard in zijn gezicht. Hij is helemaal van de kaart.
- d Gelukkig heeft de trainer een andere spits achter de hand. Die komt in het veld.

vrij spel

Heb jij een concurrent, bijvoorbeeld bij het sporten? Praat erover met je buur.

iets achter de hand hebben

Iets in reserve hebben; iets hebben wat je nog niet hebt gebruikt.

naar adem snakken

Je hijgt en hebt het gevoel dat je niet genoeg lucht binnenkrijgt.

op adem komen

Je kunt weer rustig ademen. Hij heeft hard gereden en komt weer op adem.

op kop rijden

Vooraan rijden.

rood aanlopen

Een rood gezicht krijgen.

stilvallen

Veel langzamer gaan rijden.

de thermosfles

Een fles waarin drinken lang warm of koud blijft.

van de kaart zijn

In de war zijn.

verknoeien

Een grote fout maken waardoor iets niet lukt.

voorbijflitsen

Heel snel inhalen.

naar adem snakken	op adem komen
proberen genoeg adem te krijgen	weer rustig ademhalen

les 2a

het **bekken**

Een schijf van koper waar je tegenaan slaat om muziek te maken.

de **drummer**

Iemand die speelt op een groep trommels en bekkens.

een **hels kabaal**

Een enorme herrie.

het **gedrang**

Veel duwende mensen.

de **gitarist**

Iemand die gitaar speelt.

de **menigte**

Een grote groep mensen.

het **podium**

Het hoge stuk voor in de zaal, waar de artiesten op staan.

rappen

Op de maat van de muziek rijmend praten.

de **smartlap**

Een Nederlands lied dat over iets verdrietigs gaat.

de **toetsenist**

Iemand die op een keyboard speelt.

voornamelijk

Vooral.

de **muzikant**

- 1 a Kleur het shirt van de gitarist rood, dat van de drummer blauw en dat van de toetsenist groen.

- b Teken het podium en het bekken op de goede plek.

- c Wie rapt er? _____

- 2 Welk woord past op de lege plek? Vul in.

Kies uit: **gedrang** **menigte** **een hels kabaal** **voornamelijk**

Ik was bij een concert waar voornamelijk smartlappen gezongen werden.

Voor het podium stond een grote _____.

In het _____ was het onmogelijk om dicht bij het podium te komen.

Dat wilde ik ook niet, want het geluid was keihard. Eerlijk gezegd vond ik het _____.

3 Welk woord hoort bij welke afbeelding? Trek een lijn.

klassiek •

heupwiegen •

de vaat •

roffelen •

4 a Welk woord past op de lege plek? Vul in.

Kies uit: zuiver vals uit volle borst een deuntje

Je zusje fluit een deuntje dat afschuwelijk is, omdat het _____ klinkt.

Je vader zingt prachtig _____. Hij zingt _____ heel hard mee met de radio.

b Wat vind je irritant op de televisie?

Zing samen met je buur een liedje.
Zing niet vals, maar zuiver.

Vraag wel eerst aan de juf of meester of het mag!

het deuntje

Een liedje dat iedereen kent en makkelijk kan meezingen.

heupwiegen

Met je heupen heen en weer bewegen.

irritant

Vervelend.

klassiek

Muziek die vaak meer dan honderd jaar oud is, maar nog steeds gespeeld wordt.

roffelen

Veel slagen snel achter elkaar geven. Hij roffelt op de trommel.

uit volle borst meezingen

Heel hard meezingen.

de vaat

De spullen die afgewassen moeten worden.

vals

Als je muziknoten net niet op de goede toonhoogte zingt of speelt.

zuiver

Als je muziknoten precies op de goede toonhoogte zingt of speelt.

vals	zuiver
noten klinken niet goed	noten klinken precies goed

les 3a

de hond in de pot vinden

Als je ergens te laat komt en het eten al op is.

desnoods

Als het niet anders kan.

de kroepoek

Een soort chips, gemaakt van garnalen; afkomstig uit Indonesië.

de loempia

Een gebakken lapje deeg met groente en vlees erin; afkomstig uit China.

het maal

Een maaltijd; het eten.

de rauwkost

Rauwe groente die je zo kunt eten.

de rijsttafel

Rijst met een heleboel soorten Chinees of Indonesisch eten.

de sambal

Een rode saus gemaakt van rode pepers die heel scherp smaakt.

triomfantelijk

Blij omdat je gewonnen hebt of omdat iets gelukt is.

de walm

Een dikke, vette damp.

onderdelen van een rijsttafel

de loempia
de kroepoek de sambal

- 1 a Omcirkel de sambal rood, de kroepoek blauw, de loempia's geel en de rauwkost groen.

- b Hoe heet dit maal?

- c Bedenk zelf wat voor soort eten er nog meer bij zou passen.

- 2 a Welk woord past op de lege plek? Vul in.

Kies uit: desnoods de hond in de pot
maal triomfantelijke walm

Mijn moeder moest weg, dus mijn vader zou koken.

'Is dat wel verstandig?' vroeg ik.

'Desnoods kook ik wel.' Maar nee, hij zou het doen.

Toen ik terugkwam uit school stond er een pan in de tuin, waar een vieze _____ uit kwam.

O nee, hij heeft het eten laten aanbranden, nu vind ik _____, dacht ik.

Maar daar kwam mijn vader tevoorschijn, met een _____ grijns op zijn gezicht.

'We hebben toch een heerlijk _____,' zei hij.

- b Wat zou dat heerlijke maal geweest kunnen zijn?

3 a Kijk naar de afbeelding. Beantwoord daarna de vragen.

Wat fijn dat je me hebt uitgenodigd, Heleen. Ik houd van lekker eten. En dit ruikt heerlijk.

Ik vind het altijd leuk om andere mensen uit te nodigen. We beginnen met een lekker soepje, Jerry.

Wie is er een lekkerbek?

Jerry

Wie is er gastvrij?

Wat gaan ze eten:
een voorafje of een toetje?

Wie zou kunnen zeggen:
'Het water loopt me in de mond?'

b Teken iets op tafel waarmee Heleen en Jerry hun dorst kunnen lessen.

4 Lees de boodschappenlijstjes. Beantwoord daarna de vragen.

Saus voor spaghetti:
ingrediënten
tomaten
gehakt
peper
zout
kruiden

Stamppot boerenkool:
ingrediënten
aardappelen
boerenkool
peper
zout
worst

Welke ingrediënten maken de gerechten pittig?

peper,

Welk gerecht is flauwer: stamppot of spaghettijsaus?

Je wilt beide gerechten vegetarisch maken.

Welke ingrediënten moet je weglaten?

de dorst lessen

Iets drinken, zodat je geen dorst meer hebt.

flauw

Zonder veel kruiden of zout; met weinig smaak.

gastvrij

Als je veel doet voor je gasten.

het gerecht

Het deel van een maaltijd dat in één keer wordt opgediend.

het water loopt me in de mond

Dit zeg je als je honger krijgt van eten dat je ziet, proeft of ruikt.

het ingrediënt

Een van de dingen waarvan eten gemaakt is.

de lekkerbek

Iemand die van lekker eten houdt.

pittig

Scherp, met veel kruiden.

vegetarisch

Als je geen vlees of vis eet.

het voorafje

Iets kleins wat je eet aan het begin van een maaltijd.

pittig	flauw
met veel kruiden	met weinig kruiden

Oefenspellen

Dit heb je nodig:

- pen
- papier
- potlood

Herken het woord

Kies ieder vier woorden uit het thema. Hussel ze door elkaar en schrijf ze op. De ander probeert de themawoorden te herkennen en schrijft ze eronder.

thermos-fles

thermoslap

honger-klop

smartklop

stil-vallen

hongervallen

smart-lap

stifles

Smartlap

Schrijf een smartlap.

Maak minstens één couplet en maak het refrein af.

Tip: dit zijn woorden die goed in deze smartlap passen: de concurrent, van de kaart zijn, verknoeien, rood aanlopen, desnoods

couplet

refrein

Het werd mij zwart voor de ogen

Ze had tegen me gelogen

Ze liet me zomaar staan

Met ogen dicht

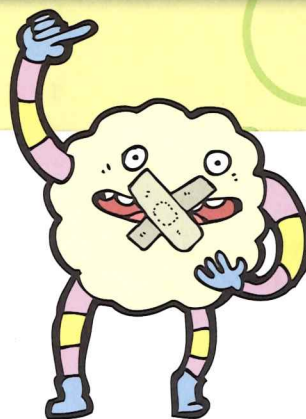
Kies een woord uit dit thema. Schrijf het op met je ogen dicht. Kan de ander het woord lezen? Wissel van beurt.

Uitbeelden

Maak twee groepen. Groep 1 begint. Eén kind kiest een woord uit dit thema en beeldt het uit (zonder te praten). De andere kinderen uit groep 1 krijgen één kans om te raden welk woord het is. Lukt het? Dan heb je een punt. Lukt het niet? Dan mag groep 2 één keer raden.

Daarna wisselt de beurt en kiest een kind uit groep 2 een woord. Welke groep heeft het eerst vijf punten?

Puzzelen!

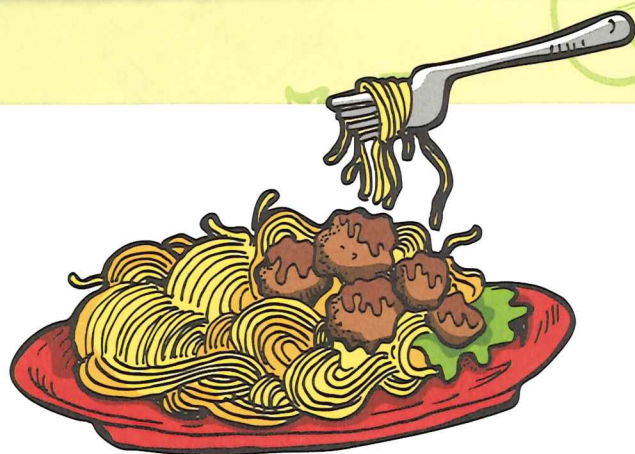
Bij elke omschrijving horen twee woorden uit dit thema. De twee woorden hebben steeds dezelfde beginletter.

m: veel mensen, iets wat je eet *de menigte, het maal*

d: een melodietje, iemand die op trommels slaat

p: als je aan een wielervedstrijd meedoet, rijd je erop, als je optreedt, sta je erop

v: niet zuiver, dat wat je eet aan het begin van een maaltijd

Mmmmm!

Van welk gerecht loopt jou het water in de mond?
En welk gerecht vind je zo vies dat je liever de hond in de pot vindt als jullie dat eten?

les 1a

aansmeren

Iemand iets verkopen wat hij of zij eigenlijk niet wil hebben.

de button

Een speld met woorden of een afbeelding.

de ceintuur

Een riem.

de kous op de kop krijgen

Je dacht dat iets makkelijk zou gaan, maar het mislukt toch.

de garderobe

Alle kleren die je hebt.

de halsketting

Een ketting die je als versiering om je hals draagt.

in beslag nemen

Ruimte bezet houden.

sprakeloos

Als je even niet meer kunt praten.

verfraaien

Mooier maken.

wedden

Met iemand afspreken dat diegene een beloning krijgt die gelijk heeft.

willekeurig

Als je zomaar iets kiest.

de halsketting

de button

de ceintuur

- 1 a Verfraai de kleren van de mevrouw door er een ceintuur, een button en een halsketting bij te tekenen.

- b Teken nog twee kledingstukken uit de garderobe van de mevrouw.

- 2 a Welk woord past op de lege plek? Vul in.

Kies uit:

aan te smeren

in beslag neemt

sprakeloos

wedden

willekeurige

Ik liep in de stad. Er kwam een man op me af.

'Wedden _____ dat u wel een nieuwe auto kunt gebruiken?' zei hij.

'Hoezo?' zei ik. 'Als u nu een abonnement neemt op *De nieuwe krant* maakt u kans op een nieuwe auto!' zei hij.

'Dus u spreekt _____ voorbijgangers aan om ze een abonnement _____!' zei ik.

'Ik ben _____ van verbazing dat u mijn kostbare tijd _____!'

- b Lukt het de man om een abonnement te verkopen of krijgt hij de kous op de kop?

3 Welk woord hoort bij welke afbeelding? Trek een lijn.

als geroepen komen

knellen

de kletskous

het personeel

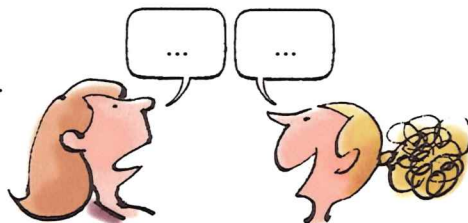
4 a Kleur de stijlloze zinnen rood. Kleur de elegante zinnen groen.

'Mevrouw, uw broek **lubbet** om uw bips.'

'Wat een soepjurk hebt u aan.'

'Wat een beeldschone oorbellen draagt u'.

b Soraya zegt iets elegants, Michelle zegt iets stijlloos. Schrijf het op.

Soraya: _____

Michelle: _____

vrij spel

Jij en je buur pakken allebei een kladblaadje. Schrijf ieder zo veel mogelijk kledingstukken op die bij een garderobe kunnen horen zonder bij de ander te kijken. Vergelijk de lijstjes als jullie klaar zijn. Voor elk woord dat jij wel opgeschreven hebt, maar de ander niet, krijg je een punt. Wie heeft de meeste punten?

als geroepen komen

Als iemand precies komt op het moment dat je hem nodig hebt.

beeldschoon

Heel erg mooi.

elegant

Sierlijk; smaakvol.

Ze heeft een elegante jurk aan.

de kletskous

Iemand die heel veel praat of kletst.

knellen

Te strak zitten.

Bijvoorbeeld:
de halsband

knelt.

lubberen

Als kleding erg los om je lichaam hangt.

het personeel

Mensen die allemaal bij hetzelfde bedrijf werken.

de soepjurk

Een wijde jurk die als een zak om je heen hangt.

stijlloos

Smakeloos.

elegant	stijlloos
smaakvol	smakeloos

les 2a

bemand

Met mensen aan boord.

het exemplaar

Eén van iets waar er meer van zijn.

historisch

Als iets zo belangrijk is dat mensen het later zullen onthouden.

de lancering

Als een raket omhoog wordt geschoten.

ontroerd

Als iets je een blij of verdrietig gevoel geeft, omdat je het mooi of zielig vindt.

onverwachts

Opeens; plotseling.

de ruimtecapsule

Een toestel dat door de ruimte reist om dingen te onderzoeken.

de ruimtevaarder

Iemand die door de ruimte reist.

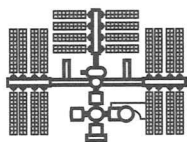

de ruimtevlucht

Een reis door de ruimte.

de satelliet

Een toestel dat in de ruimte om de aarde draait.

de ruimtevaarder

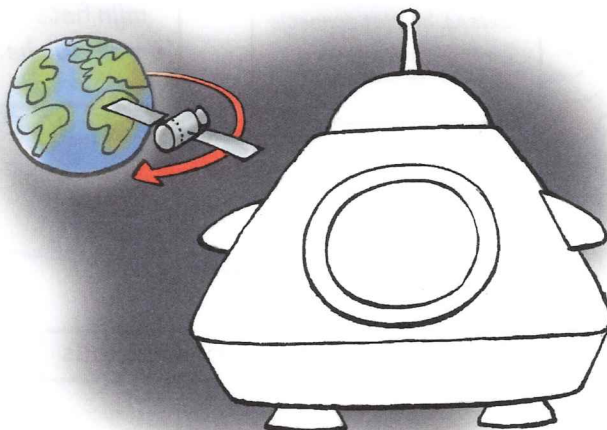
de ruimtecapsule

de ruimtevaart

de ruimtevlucht

de satelliet

- 1 a Kleur de ruimtecapsule blauw en de satelliet groen. De ruimtecapsule is bemand: teken de ruimtevaarder in de capsule.

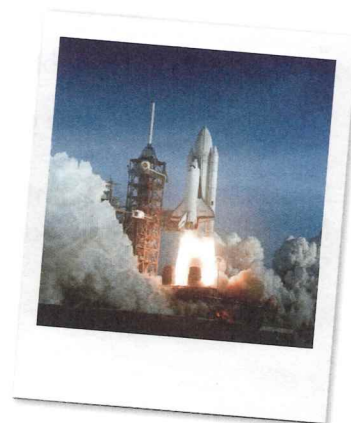

- b Hoe lang zou een ruimtevlucht heen en terug naar de maan duren?

- 2 Welk woord past op de lege plek?

Vul in.

Kies uit: exemplaar historische
lancering ontroerd
onverwachts

In april 1981 maakte de Columbia de eerste echte ruimtevlucht.

De Columbia was het eerste exemplaar van het ruimteveer, een soort raket die weer kan landen.

Na de _____ maakte het toestel zijn _____ vlucht van twee dagen en landde toen weer op aarde.

In totaal maakte de Columbia meer dan twintig ruimtereizen.

In 2003 verongelukte hij _____ tijdens de landing.

Veel mensen die dit op televisie zagen, waren zeer _____ en moesten huilen.

3 Lees de zinnen. Wordt er iets onthuld of verhuld?
Kruis aan.

onthuld verhuld

In negen van de tien gevallen wil de journalist niet vertellen van wie hij de informatie gekregen heeft.

☐ ☒

Ik vraag mijn vader om me te vertellen wat ik voor mijn verjaardag krijg. Ik krijg nul op het rekest.

☐ ☐

De agent doet verslag van de manier waarop hij de boef te pakken heeft gekregen.

☐ ☐

Bij toeval vonden we een oude brief en kwamen we achter het geheim van mijn oma.

☐ ☐

4 Welk woord hoort bij welke afbeelding? Trek een lijn.

Ik vind het eng!

Nog één moer aandraaien, dan ben ik klaar.

zijn oog viel op

eigenhandig

de laatste hand leggen aan

duizend doden sterven

Hé, een aanbieding. Laat ik er maar drie nemen.

Drie halen, twee betalen!

Dit heb ik helemaal zelf gebouwd.

vrij spel

Wil jij ruimtevaarder worden? Pak een kladblaadje en schrijf drie dingen op die leuk zijn aan het maken van een ruimtereis. Schrijf ook drie dingen op die niet zo leuk zijn. Praat erover met je buur.

bij toeval

Toevallig.

de laatste hand leggen aan

Het laatste beetje van iets afmaken. Hij legt de laatste hand aan de nieuwe keuken.

duizend doden sterven

Heel erg bang zijn.

eigenhandig

Als je iets helemaal zelf doet. Hij heeft eigenhandig een schuur gebouwd.

in negen van de tien gevallen

Bijna altijd.

nul op het rekest krijgen

Je vraagt iets, maar je krijgt geen antwoord of het antwoord is 'nee'.

onthullen

Bekendmaken hoe iets gegaan is.

verhullen

Iets verbergen; niet laten weten hoe iets in elkaar zit.

verslag doen van

Vertellen hoe iets gegaan is. Hij doet verslag van de reis naar Amerika.

zijn oog ergens op laten vallen

Als je iets toevallig ziet.

verhullen	onthullen
verbergen	bekendmaken

les 3a

de conditie

Hoe fit je bent.

die dan leeft, die dan zorgt

Dit zeg je als je je niet druk maakt over dingen die later kunnen gaan gebeuren.

het evenwicht verliezen

Als je het evenwicht verliest, kun je niet blijven staan; je valt.

de kruiwagen

Een kar met één wiel.

het looprek

Een soort rekje waar je achter loopt.

op het punt staan

Je wilt net ergens mee beginnen.

rekken en strekken

Oefeningen doen om leniger te worden.

de rollator

Een soort karretje waar je achter loopt.

de rolstoel

Een stoel met wielen.

verspilde moeite

Als je moeite doet zonder dat je er iets mee bereikt.

het hulpmiddel

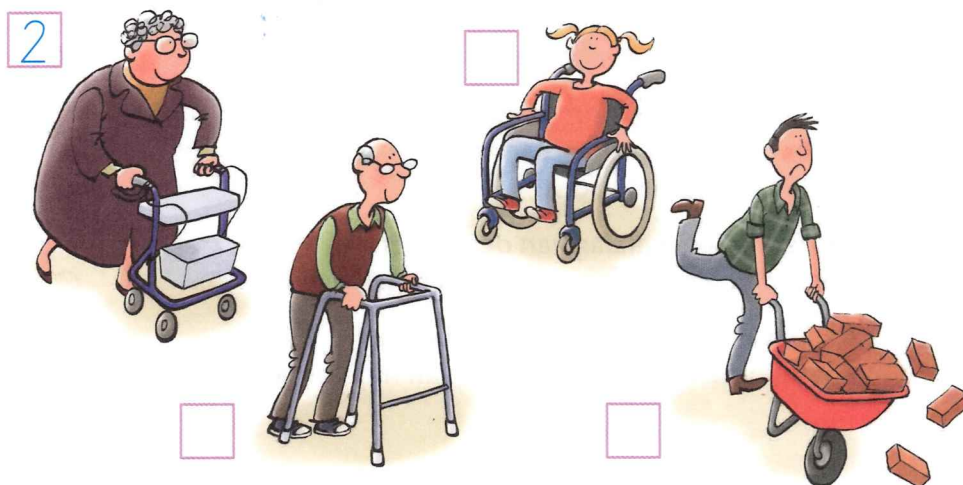

het looprek
de rollator de rolstoel

1 a Kijk naar de afbeelding. Schrijf het goede cijfer in het hokje.

Kies uit: 1 de kruiwagen 2 de rollator

3 het looprek 4 de rolstoel

b Omcirkel degene die zijn evenwicht verliest.

2 Welk woord past op de lege plek? Vul in.

Kies uit:

die dan leeft, die dan zorgt

verspilde moeite

rekken en strekken

staat ... op het punt

conditie

Mevrouw Bos is 90. Toch gaat ze nog elke dag een stukje

hardlopen en daarna wat rekken en strekken.

Vandaag _____ ze _____

om weer naar binnen te gaan, als haar buurvrouw langskomt.

‘Wat doet u nou?’ vraagt ze.

‘Ik werk aan mijn _____,’ zegt Mevrouw Bos.

‘Dat is op uw leeftijd toch _____,’

lacht de buurvrouw.

‘Als jij het ook deed,’ zegt Mevrouw Bos, ‘ben je net zo fit als ik als je straks 90 bent.’

‘Dat is niet nodig,’ zegt de buurvrouw, ‘_____’.

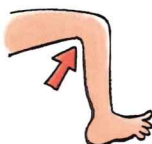
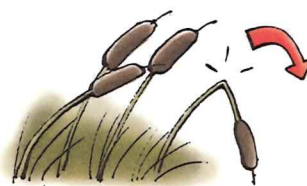
3 Welk woord hoort bij welke afbeelding? Trek een lijn.

opzwellen

slinken

de knieholte

knakken

4 Kleur de stukjes zin die bij elkaar horen. Gebruik vijf verschillende kleurpotloden.

... om je moeder te bellen.

Een ui eten is ...

... verlichting als je een bult op je hoofd hebt.

Vanaf 9 uur ...

Een panda eet alleen bamboe, want ...

... een paardenmiddel als je neus verstopt is.

... hij is kieskeurig.

Het is allicht een goed idee ...

Een berichtje versturen ...

... heeft de dokter spreekuur.

Een koude lap geeft ...

... is met dit mobieltje zo gepiept.

vrij spel

Wanneer ben jij voor het laatst naar het spreekuur van de dokter geweest? Kreeg je iets wat verlichting gaf? Of kreeg je een paardenmiddel? Praat erover met je buur.

allicht

Vrijwel zeker.

het is zo gepiept

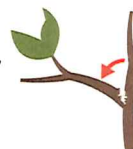
Het is zo gebeurd.

kieskeurig

Als je niet gauw tevreden bent. Met eten is hij kieskeurig, hij vindt haast niks lekker.

knakken

Als iets breekt, maar nog wel vastzit.

de knieholte

De achterkant van je knie.

opzwellen

Groter en dikker worden. Nadat hij gevallen is, zwelt zijn voet op.

het paardenmiddel

Een sterk middel dat je alleen gebruikt als niets anders helpt.

slinken

Kleiner worden. De bult op mijn voet begint al te slinken.

het spreekuur

De vaste tijd waarop je naar een dokter kunt gaan zonder vooraf een afspraak te maken.

de verlichting

Als iets ervoor zorgt dat de pijn minder erg wordt.

opzwellen	slinken
groter worden	kleiner worden

Oefenspellen

Dit heb je nodig:

- pen
- papier
- potlood
- zandloper of stopwatch

Teken de uitdrukking

Kies een uitdrukking uit dit thema.
Teken de uitdrukking letterlijk.
De ander probeert de uitdrukking te raden. Wissel daarna van beurt.

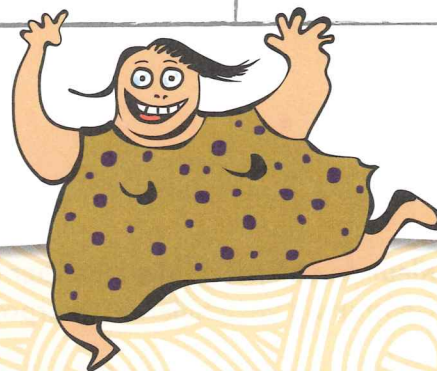

De kous op de kop krijgen.

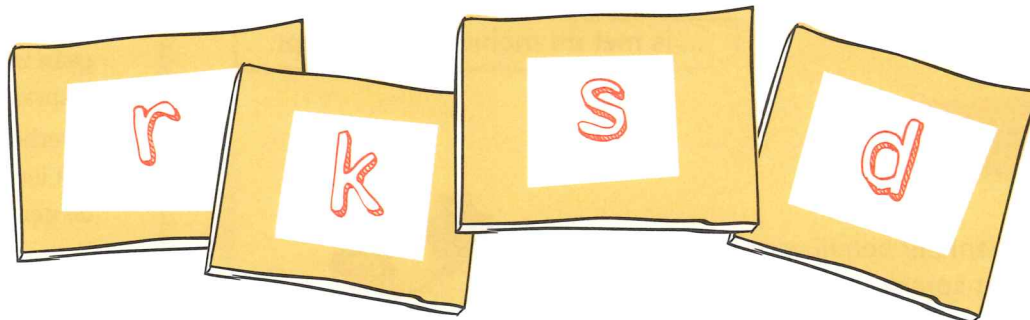
Woordkast

Wat is elegant? Wat is stijlloos?
Teken deze woordkast in je schrift en
schrijf er zo veel mogelijk woorden onder.

elegant	stijlloos
<i>een trui die goed past</i>	<i>een trui die lubbert</i>
...	<i>een soepjurk</i>

Letterkaartjes

Kies één van de letters op de kaartjes.
Noem om de beurt een themawoord waar de letter in voorkomt.
Wie dit het langst volhoudt, heeft gewonnen!

Geheimschrift

Kies een woord uit dit thema.
Schrijf een zin waarbij de eerste letter van elk woord een letter van een themawoord is.
Laat de ander het geheimschrift ontcijferen.

Bij een molen at Natasja drop.

bemand

Maak nieuwe woorden

Kies een woord uit dit thema.
Maak met de letters van dat woord nieuwe woorden.
Wie maakt binnen een minuut de meeste woorden?

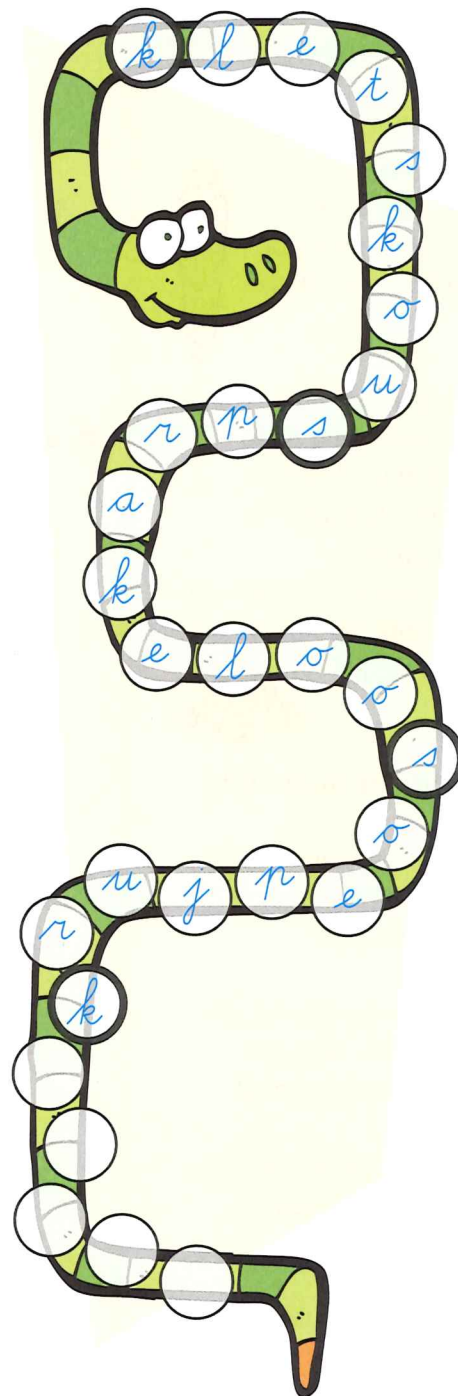
onverwachts

*ver
wacht
acht
ton
voer
roven
won
staren*

Woordslang

Kies een woord uit thema 1, 2 of 3 en maak een woordslang.
Elk woord moet beginnen met de laatste letter van het vorige woord.
Wie maakt de langste slang?

les 1a

de farao

Een koning van het oude Egypte.

het hiernamaals

Het leven na de dood.

inwikkelen

Als je stof of papier om iets heen draait.

machtig

Als je de baas bent.

de mummie

Een dode uit het oude Egypte die in doeken is gewikkeld.

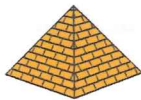

de opgraving

De plaats waar oude dingen uit de grond worden opgegraven.

de piramide

Een vierkant gebouw met een punt bovenin uit het oude Egypte.

vele handen maken licht werk

Als je iets samen doet, gaat het sneller en gemakkelijker.

vergaan

Verrotten; verteren. De afgevallen bladeren vergaan op de grond.

verslepen

Iets van de ene plek naar de andere slepen.

de piramide

het oude Egypte

de farao

de opgraving

1 a Kijk naar de afbeelding. Schrijf het goede cijfer in het hokje.

Kies uit: 1 vele handen maken licht werk 2 de piramide

3 de farao

4 verslepen

b Schrijf het woord op dat het best boven deze afbeelding past.
Tip: kijk in de themawoordenlijst.

2 a Welk woord past op de lege plek? Vul in.

Kies uit: hiernamaals in ... gewikkeld

machtig mummie verging

De oude Egyptenaren geloofden in een

hiernamaals : een leven na de dood.

Ze dachten dat je na de dood alleen verder kon leven als je lichaam goed bewaard werd.

Wie rijk en _____ genoeg was, liet daarom een _____ maken van zijn lichaam nadat hij overleden was.

Het lichaam werd ingesmeerd met zalf, en _____ doeken _____.

Hierdoor _____ het lichaam niet: de mummies bestaan nog steeds. Ze liggen nu meestal in een museum.

b Zijn er in Nederland ook mummies, denk je?

3 Vul de woordkast in.

armoedig	welgesteld
	Willem

Ik heb een schatkamer vol goud, zilver en juwelen.

Willem

Het duurste wat ik heb, is dit kunstig gemaakte borduurwerk.

Marie

Veel geld verdienen is een zaak van een lange adem. Die heb ik!

Joop

Een plunderaar is er met alle spullen uit mijn winkel vandoor gegaan. Ik heb niks meer!

Faris

4 a Lees de zinnen. Is het goed of fout? Kruis aan.

	goed	fout
Ik heb geen toestemming om een huis te bouwen.		
Ik heb een vergunning.	☐	☒
Ik zet de dozen naast elkaar.		
Ik stapel ze op.	☐	☐
Door de aardbeving zijn de huizen ingestort.		
Het is een ramp.	☐	☐
Mijn vader rijdt door rood.		
Er staat hem een boete te wachten.	☐	☐

b Wat is de grootste ramp waarover jij hebt gehoord? Schrijf op.

vrij spel

Bedenk zo veel mogelijk zaken waarvoor je een vergunning nodig hebt. Doe het samen met je buur.

armoedig

Als je arm bent.

dat is een zaak van een lange adem

Dat zeg je als je iets lang moet volhouden om het voor elkaar te krijgen.

kunstig

Knap gemaakt of gedaan.

de plunderaar

Iemand die iets met geweld leegrooft. De plundersaars namen alles mee uit de piramide.

de ramp

Een groot ongeluk waar veel mensen mee te maken hebben.

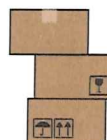
de schatkamer

Een ruimte waarin een schat bewaard wordt.

stapelen

Op elkaar zetten.

We stapelen de dozen op elkaar.

te wachten staan

Iets wat nog gaat gebeuren; vaak iets wat niet zo leuk is.

de vergunning

Een papier waarop staat dat je iets mag doen.

welgesteld

Als je rijk bent.

armoedig	welgesteld
ziet er arm uit	ziet er rijk uit

les 2a

biologisch

Zonder kunstmest te gebruiken of gif te spuiten.

de broccoli

Een groene groente die een beetje lijkt op een boompje.

de hoeveelheid

Hiermee zeg je hoe veel of weinig er van iets is.

de kunstmest

Korrels die je tussen de planten strooit, zodat ze beter groeien.

miezeren

Zachtjes regenen.

royaal

Veel. Hij neemt een royale hand chips, hij neemt veel chips.

schadelijk

Als iets slecht is voor iets of iemand. Uitlaatgassen zijn schadelijk voor mensen.

stortregenen

Heel hard regenen.

telen

Groenten en vruchten zaaien, verzorgen en oogsten.

de tuinboon

Een soort boon.

stortregenen
regenen
miezeren

1 Kleur het woord dat erbij hoort.

Het regent zo hard dat de straat onder water staat.

het miezert

het stortregent

Er valt een royale

hoeveelheid regen.

het miezert

het stortregent

Het beetje regen dat er valt, is niet schadelijk voor de tuin, maar juist goed.

het miezert

het stortregent

Het regent wel, maar ik heb geen paraplu nodig.

het miezert

het stortregent

2 a Kijk naar de afbeelding. Omcirkel de tuinbonen, de broccoli en de kunstmest.

b Teelt de man de groenten biologisch? Leg uit.

3 a Welk woord hoort bij welke afbeelding? Trek een lijn.

mij pakken ze niet

de gereedschapskist

tjokvol

tuinieren

b Noem drie voorwerpen die in een gereedschapskist zitten.

4 Welk woord past op de lege plek? Vul in.

Kies uit:

geen kaas gegeten

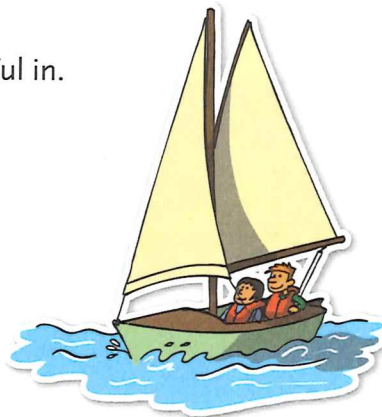
hoog en droog

de wind liggen

sta ... vierkant achter

stak de wind ... op

tijdrovend

Mijn vriend had me gevraagd om een dagje te gaan zeilen.

Nu heb ik geen kaas gegeten van zeilen, maar ik ging toch mee.

We voeren weg, maar al snel ging _____.

De boot lag bijna stil. 'Zo wordt het een _____ verhaal,' zei ik.

Maar al gauw _____ weer _____.

Het begon steeds harder te waaien. 'Als je door wilt varen, _____ ik _____ je,' zei ik tegen

mijn vriend, 'maar volgens mij moeten we terug naar de haven.'

Dat deden we en tegen de tijd dat het echt stormde, zaten we _____ achter een beker chocolademelk.

de wind gaat liggen

Het houdt op met waaien.

de wind steekt op

Het begint te waaien.

ergens geen kaas van gegeten hebben

Ergens geen verstand van hebben.

ergens vierkant achter staan

Ergens helemaal voor zijn; iets helemaal steunen.

de gereedschapskist

Een bak of kist waar je je gereedschap in bewaart.

hoog en droog

Veilig. Tijdens het onweer zitten we hoog en droog binnen.

mij pakken ze niet

Mij krijgen ze niet te pakken; mij zal niks gebeuren.

tijdrovend

Als iets veel tijd kost.

tjokvol

Helemaal vol.

tuinieren

In de tuin werken.

de wind steekt op

het begint te waaien

de wind gaat liggen

het houdt op met waaien

les 3a

als de bliksem

Heel snel.

de dag breekt aan

De dag begint.

een blik werpen op

Even kijken naar iets.

het instrument

Een stuk gereedschap of een apparaatje voor een precies werkje.

de kookwekker

Een wekker die je gebruikt om de tijd te meten als je kookt.

nauwkeurig

Heel precies.

de stopwatch

Een soort horloge, dat je kunt laten lopen en stilzetten.

de tijdsduur

De tijd dat iets duurt.

het uurwerk

Een ouderwets woord voor een klok of horloge.

de zandloper

Een voorwerp van glas met zand erin, waarmee je de tijd kunt meten.

waarmee je de tijd kunt meten

de kookwekker
de zandloper stopwatch

1 a Welke zin hoort bij welk woord? Trek een lijn.

Je speelt een spel.

Je moet binnen een bepaalde tijd een woord uitbeelden.

Je houdt een hardlooptwedstrijd.

Wie rent 50 meter het snelst?

Je bakt een taart.

Hij moet 45 minuten in de oven.

de kookwekker

de zandloper

de stopwatch

b Met welk instrument kun je het nauwkeurigst een bepaalde tijdsduur meten?

Zet de instrumenten op volgorde van het minst nauwkeurig naar het meest nauwkeurig.

2 a Kijk naar de strip en lees de tekst. Schrijf het goede cijfer in het hokje.

2

- 1 Meester Jeroen rent als de bliksem naar beneden. Hij hoopt dat hij nog op tijd op school is!
- 2 Meester Jeroen ziet op het uurwerk dat het al 5 voor 8 is.
- 3 De dag breekt aan, maar meester Jeroen ligt nog te slapen.
- 4 Meester Jeroen werpt een blik naar buiten en ziet dat het al licht is.

b Zet de strip nauwkeurig in de goede volgorde van tijd.

3

3 a Vul de woordkast in.

de tijd staat stil	de tijd vliegt
	1

- Ik ben bezig met een ingewikkelde puzzel van 500 stukjes.
- De loodgieter is bezig in mijn huis. Ik moet wachten tot hij klaar is voor ik kan douchen.
- Ik zit lekker te gamen. Ik schrik op als mijn moeder zegt dat ik naar school moet.

b Bedenk zelf nog een zin die in het overgebleven vak van de woordkast past.

4 Welk woord past bij welke afbeelding? Trek een lijn.

absoluut

ergens een punt achter zetten

ergens uitkomen

aftellen

tijdelijk

Onze school wordt opgeknapt.
Nu zitten we voor even hier.

les 3b

absoluut

Zeker; zonder dat je twijfelt.

aftellen

Terugtellen tot iets begint:

5, 4, 3, 2, 1,
start!

de tijd staat stil

De tijd lijkt heel langzaam te gaan.

de tijd vliegt

De tijd lijkt heel snel te gaan.

ergens een punt achter zetten

Ergens helemaal mee stoppen.

ergens uitkomen

Een oplossing voor iets vinden.

ingewikkeld

Iets wat moeilijk te begrijpen is.

de loodgieter

Iemand die als beroep buizen in een huis repareert, bijvoorbeeld van de verwarming.

opschrikken

Van schrik opstaan of overeind gaan zitten.

tijdelijk

Voor een tijdje, niet voor vast of voor altijd.

de tijd vliegt	de tijd staat stil
de tijd lijkt snel te gaan	de tijd lijkt langzaam te gaan

Oefenspellen

Dit heb je nodig:

- pen
- papier
- potlood

Husselen

Kies een woord uit dit thema.
Schrijf de eerste en laatste letter in je schrift.
Hussel de andere letters door elkaar en zet ze tussen de eerste en laatste letter.
Herkent de ander het woord?

ausoblut → *absoluut*

Raden maar!

Maak twee groepen. Groep 1 begint. Eén kind kiest een themawoord uit thema 4. Hij of zij noemt vier woorden die met dit woord te maken hebben.

De andere kinderen uit groep 1 krijgen één kans om te raden welk woord het is. Als het fout is, krijgt de andere groep één kans om het woord te raden.

Daarna is een kind uit groep 2 aan de beurt om een woord te kiezen.

Doe het zo:

Je kiest: *de piramide*.
Je zegt: *Egypte, groot, punt, steen*.

Kijk in alle richtingen

a Zoek de woorden en streep ze door.

royaal, broccoli, hiernamaals, welgesteld, ramp, instrument, absoluut, miezeren.

Kijk zo →, zo ←, zo ↓ en zo ↑.

h	i	e	r	n	a	m	a	a	l	s	r
t	k	l	t	u	u	l	o	s	b	a	o
p	m	i	e	z	e	r	e	n	j	o	y
m	t	n	e	m	u	r	t	s	n	i	a
a	v	o	i	l	o	c	c	o	r	b	a
r	w	e	l	g	e	s	t	e	l	d	l

b De zeven letters die overblijven, vormen samen:

--	--	--	--	--	--	--

lokvot

